ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю

Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Коштує річно 4 корони.

Ч. 20. Чернівці, дня 17. (30.) мая 1902. Рік V.

Вісти з Відня.

Відень, 25. мая 1902.

Но прецїнь раз! Рада державна закінчила вже обради над прелїмінарем. В середу минувшого тижня в опівночи упорали ся посли з цїлим буджетом. Всї посли тїшились тим самі і плескали в долонї, як ухвалили послїдну точку буджету.—

А тепер що буде?

Тепер піде той послами ухвалений і принятий буджет до палати панів; там переглянуть цїлий буджет і як не найдуть нїчого, щоби треба змінити, то піде той остаточно радов державнов обраджений і ухвалений буджет на рік 1902 до цїсаря, щоби цїсар его потвердив.

А що-ж то за палата панів? Хто радить там?

То, видите, з радов державнов так є. Рада державна складає ся властиво з двох рад, з ради або палати послів, і з ради або палати панів. В палатї послів радять 425 депутатів, котрих вибирає нарід від шість до шість років. А в палатї панів радять 150 панів, котрих поликує цїсар на цїле жите. Цїсар вибирає собі що найчілнїйших осіб всякого стану і назначує їх до палати панів тай вони также над всїм радять, але осібно від вибраних депутатів. Як який з них умре, то цїсар доповняє тоту раду новими особами.

Но, і ті пани ще раз радять над всїм тим, що рада послів ухвалила?

Так є, все мусить із палати послів іти на обраду палати панів і як вони не змінять нїчого, то посилає правительство ту ухвалу до цїсаря до потверджения. Як цїсар потвердить, так стає ся то, що палата послів і палата панів урадила і ухвалила, правосильним законом.

Ади! А я гадав, що то лиш самі депутати-посли роблять закони для цїлого цїсарства. Ну, а що-ж стає ся, як палата панів не згодить ся на то, що палата послів урадила, і поробить зміни?

Тогди вертає правительство ту цїлу справу назад до палати послів і посли наново радять над тими в палатї панів пороблениими змінами і або годять ся з тими змінами, або обстають при своїм.

А що-ж відтак?

Як згодять ся, то йде справа просто до цїсаря до потверджения. Якже-ж нї, то справа вертає ся назад до палати панів, аби ті ще раз обдумали ті суперечні точки.

А то-ж на що аж двоякої ради над однов і тов самов справов?

Так установляє наша державна конституция.

А тож на що так установлено?

Говоріть, нащо? От, поправдї сказати, на то, аби всюда пани верх мали.

Тепер розумію. А що-ж тепер по буджетї буде рада державна робити?

Ой є не одна важна справа, що чекає як найскоршого полагодження. Тепер перервані обради в палатї послів, бо скликані делеґациї до Будапешту. В пятницю

знов будуть посли радити над терміновим гандлем і над оподаткованєм карт від їзди на зелїзних дорогах. На другий тиждень наступить знов перерва ізза делеґаций, аби ті покінчили свої справи. По тім ще буде рада державна мати кілька засїдань, аби полагодити ще кілька дуже пильних справ і закінчить в половинї червня свої засїданя. По закінченю ради державної розпічнуть по всїх краях знов сойми свої наради, котрі вже й так припізнили ся зі своїми домашними-краєвими справами. Думайте над тим, чого траба вам жадати від сойму і які петициї туда слати.

Полонинъский.

Екзекуция податків.

Майже що року жадав сойм від правительства, аби правительство так запорядило, щоби хлїборобам для уплати їх податків в першім і другім кварталї кождого року давати проволоку аж до третого або четвертого кварталу того року, але так, щоби їм з того не виросли більші видатки.

Се була би велика пільга для хлїборобів, бо на передновку гроший у них нема, аж хиба в жнива і по жнивах, а на то доси не питали уряди податкові, лиш на веснї фантували і лїцитували за податки.

Доси тоті жаданя сойму були даремні, аж тепер правительство таки зробило, нехай і малу, уступку. Даємо про се вам знати, аби ви знали чого тримати ся. Отже мінїстерство наказало так:

1. Таких хлїборобских ґрунтових і домовоклясових податників, що їх чистий податок, без всяких додатків, не перевисшає суми 40 корон, буде ся відтепер що кварталу упоминати за залеглости податкові, і за кожде упімненє буде приписувати ся і стягати ся оплата по 20 сот., — але е к з е к у ц и ю против них буде провадити ся що йно в т р е т і м а б о ч е т в е р т і м к в а р т а л ї, т. зн. що екзекутники, що йно в третім або четвертім кварталї будуть мати право фантувати і лїцитувати таких хлїборобів за залеглість податкову.

2. Такої пільги не дає ся таким хлїборобам, котрі залягають з податками за більше як оден рік; против таких мусить провадити ся екзекуция хотьби і в першім чи другім кварталї.

3. Такі податники, що залягають лише з 1 короною чистого податку, або найбільше з 4 коронами податку враз з додатками, мати муть відтепер таку пільгу, що їх насамперед упоминати ме начальник громадский до уплати податку, і за таке упімненє не буде приписувати ся і не буде стягати ся нїяка оплата. На те діставати ме кождий начальник громадский від уряду податкового виказ таких залеглих з податками хлїборобів. Коли-ж мине 4 недїлї по упімненю через начальника громадского, а податник такої залеглости таки не заплатить, тодї уряд податковий має доручити єму карту упімненя і за ту карту приписати і стягнути оплату за упімненє.

4. А як і у залягаючих з податками за минувший рік, а також і у заможнїйших господарів, до котрих тоті пільги не відносять ся, покаже ся конечна потреба, аби дати їм проволоку для сплати податків, то вони повинні о то просити, а скарбові начальства будуть по можности їх просьби увзглядняти. Просьби ті треба подавати на письмі, і тодї мусять вони бути оштемпльовані; але такі хлїбороби, що особисто-доходового податку платять не більше як 8 кор. 40 сот., або не платять нїякого особисто-доходового податку лиш иньші безпосередні податки (ґрунтовий, домовий або заробковий) і то не більше до купи як 40 кор. без всяких додатків, можуть у с т н о подавати просьби о проволоку і на такі просьби не треба штемпля.

От і всї пільги для хлїборобів в сплатї податків, які дозволило мінїстерство скарбу. Невеликі ті пільги, але все таки хоть екзекутника позбудуть ся люди на передновку в найтяжшім часї. І за се мусїв довго наш посол др. Стоцкий, котрий перший поставив в соймі таке жаданє, бороти ся, нїм і того трохи виборов.

7. Лист з Кичери

до шкільної молодїжи повторительної науки.

———

Христос воскрес!

Любі та милі Дїточки мої! Чую ся, як рідко, щасливим, що можу Вас сим так радістним словом привитати.

Правду сказавши, нема красшого слова в мові людскій по над слово „воскрес!“ Се слово скріпляє наші сили, скріпляє нашу віру в будучність, будить наші надії на тамто безконечне райске житє в невичернім дни царства небесного.

Та хто єго осягне?

Хто? — Хто працюючи сповняє заповіди Божі. Дивіть ся-ж, аби колись по смерти Вашій, як спитає Вас Спаситель наш Ісус Христос: Як Ви свій вік прожили? — не було так, як тепер підчас повторительної науки дїяло ся з Вами, що рідко котрий скаже із Вас: „Я ходив на повторительну науку дуже пильно й слухав науку як слїд!“

Не один нероба молить ся може й дуже щиро, плаче гіркими сльозами, а прото все вводно бідує.

Із сего виходить, що Божа воля вимагає від чоловіка попри моленіє безустанної працї.

„Моли ся й труди ся, а Бог допоможе“, каже руска пословиця. Тому зазнає задоволеня в житю лиш той, котрий не лиш молить ся, але й до працї рук щиро прикладає.

Ви повинні-б, любі Дїточки, так як ті пчоли та мурашки звиватись та тим то в працї — тепер при родичах Ваших — а опісля для себе самих — щиро та не втомимо не уставати.

Бо лиш єдина праця із недолї нас вирве. Кожде дїло, що зачинаєте, не опустіть, доки не докіньчите. Бо лиш тогди зможете розпізнати свою тривку силу, як то, що зачали, своїм власним розумом і руками таки скіньчите.

Не один має добру волю до якоїсь працї взятись, та на жаль не має витривалости до неї, — а в сїм якраз лежить цїла хиба нашого збіднїлого руского народу.

Увесь наш руский сельский нарід не знає иньшої працї, як лиш землю обробляти; хотя она вже сама єму нераз доказує своїм неурожаєм та немов промовляє: я тебе не в силї в так спорім числї годувати.

Із сего то виходить цїла біда. Не один жите другому возьме за пядь межі. А кілько по кріміналах, шпиталях вік свій звіковують, бо за межу побили ся, покалїчили ся, про те вже й не казати.

Видите самі, що з самої землї годї всїм людем вижити. Тїснота страшна настала межи народом. Длятого то одні ідуть аж за море, шукати лїпшої долї, хоть і там певно еї не найдуть.

Тому то радив би я Вам, любі Дїточки, щоби Ви вже тепер, як укінчилисте другий рік повторительної науки з дуже добрим успіхом, шукали — розумієсь в порозуміню з Вашими родичами — якогось иньшого способу житя.

Та якого? спитає хтось із Вас.

Якого? А Ви-ж не бачите, до якого взяли ся ті, що зайшли в Ваші громади босі, та простоволосі?

Їх жиє в найменьшій громадї між нами десятками а в більших громадах сотками; а се-ж не час вже Вам самим потрафити?! Тому приготовляйте ся вже тепер до того, що Вас неминучо жде, а не будете потребувати колись в розпуцї рідну землю покидати.

Спитайте кого, чому то Чехи до Канади не йдуть?

Я попередю відповідь і скажу сьміло, що Чех нїколи не опустить на віки свій край, бо він сам робить із него рай. А хоть піде котрий в сьвіт щастя глядїти, то, придбавши гроша, несе своїм дїтем.

І землю не пустить в чужі руки, бо знає добре шанувати своїх предків гіркі муки.

Тому приготовляйте ся й способу до житя скоро глядіть, і як ті мурашки один за другим до якогось промислу спішіть! Один, два, най практикує коло вчителя свого, як касу провадити, третий най практикує, як склеп провадити, четвертий най учить ся шевства, пятий теслярства, шестий кушнїрства, семий кошикарства,

осьмий ткацтва, девятий столярства, а десятий пекарства і т. д., і т. д.

Та що із того? — скаже хтось із Вас; десять можуть знайти свій кусник хлїба, а решта? Решта підуть до війска й там щастя знайдуть, а ті, що лишать ся на обширних ґрунтах, стануть заможними ґаздами, декотрі із них возьмуть ся до садівництва і т. д.

Ага! добре щом нагадав. Та-ж Ви вже тепер показуєте охоту до садівництва.

Із Вас відповіло споре число на мої питаня в попереднім листї.

Перша була Евфрозина Шмід із Каменки, до котрої я дві картї післав і призначене деревце для неї чоловіком до Глїбокої післав а той, не знайшовши в Глїбоцї із Каменки нїкого, вернув з деревцем назад.

Сю ананасову щепку пересадив я на сьвіжім місци до осени, звідки Евфрозинка може єї собі взяти. Також мушу примітити, що ся щепка якраз дуже гарно зацвила на знак, що Евфрозинка щаслива. Дальше відповіли досить гарно: Теодосій Глїньский і Мафтей Савка із Кабина; Евтемій Гостюк із Устя-Путилова; Петро Божик і Василь Котик із Онута; Михайло Мазуряк із Іспаса; Мария Ґрекул із Шипинець, Домка Возняк із Глїбокої; Марта Ілюк і Івась Равлюк із Старої-Жучки. Всїм Вам вислала „Руска Рада“ на власні кошта щепки, за що в імени Вашім складаю мою найщирійшу подяку.

Я, перечитавши Ваші гарні листи, переконав ся із них, що Ви раді би частїйше читати мої листи.

І я рад бим частїйше до Вас писати, рад бим із цїлого серця, але вибачайте, любенькі, бо я якраз тепер закінчив замкненя рахунків каси за минувший рік. Бо треба і родичам Вашим услугу робити, щоби тим то Ваше молоденьке серце хоть трохи звеселити. В кінци ставлю Вам слїдуючі питаня:

1. Хто із Вас скіньчив сегорічний курс повторительної науки з найлїпшим усьпіхом і анї раз на нїм не бракував?

2. Хто із Вас має охоту до промислу, й то до якого?

3. Чи твої родичі заміжні, чи може цїлком бідні, або чи ти — Боже борони — не є круглим сиротою?

4. А сли ти знаходиш ся в якій службі, то що платять тобі місячно й хто є твоїм хлїбодавцем, і якої він віри.

5. Кілько є Вас в кождій громадї (тут розумієть ся само собою все хлопцї і дївчата) таких, що раді би частїйше читати мої листи?

На сї питаня маєте відповісти докладно, й то до 8 день.

Маю певну надію, що в Вас дух до працї о власну Вашу долю воскрес, прощаюсь з Вами до милого поновного повитаня — Христос воскрес!

Ваш порадник *Іля Ілюк*,
народ. учит.

Поправмо ся!

Дорогі і милі братя, руські мужики! Здає ся, що нїхто не є ворогом анї собі, анї своїй дитинї, а однако наші люди, хоть не всї, но на жаль ще дуже много, так роблять, якби вони були собі і своїм дїтям найгіршими ворогами. А цеж правда? Неоден із вас зачудує ся і скаже: хто таке чув? Аби тато був ворогом своїй дитинї? Та ще і сам собі? То це вже таки неправда. Ой правда, братя, правда! Але-ж бо я знаю, чого вам із цего чудно. Того, бо ви нераз видїли, як тато цїлував із любви свою дитину. Ну, та воно здає ся таким дїлом, що нїби любить дитину. Та що з того, коли иньші єго дїла для дитини сьвідчать инакше. Не досить дитину цїлувати, але треба і добрими дїлами любви правду доказати, бо Юда Іскаріот цїлував Ісуса Христа, але якби він так єго любив, як то здавало би ся з боку це видїти, то він би таке дїло не зробив, що через лакомство свого любого приятеля Ісуса на муки запродав.

А Ви любі братя як гадаєте? Чи межи нами мало таких є, що через лакомство і жидівску ласку свою любу дитину запродають на муку? Та хто продав свою дитину на муку? А то-ж би серце

не боліло за своєв дитинов, котру тато любить? Та це вже говорить якісь небилиці. Так дехто зачудує ся. Ну, та так любить тато дитину, що боронить, аби сьвіта не виділа? Боронить від школи всїма силами? Коли запитай: а ви не дали до школи того меньшого? То відповідає: най обходять ся без него в школї, бо той старший вже відходив і за него, тай тїшить ся тим, що вдало ся хлопця відборонити від того, що для него найлїпше. А повинен би плакати за тото, не тїшити ся, бо старший за себе ходив, не за другого, і тим він другому не поможе, як той буде бідувати в тяжкий для темного час. Отже чи за це не є тато воріг дитинї? Або як тато забороняє свому синови парубкови до читалнї ходити, щоби не втратити ласку у жидів? І так синок єго не може через тата у молодім часї приходити до розуму, не може себе пізнати і через то колись він буде бідувати і мучити ся. Отже не запродав єго тато за жидівску ласку на муку?

Або як тато забороняє синови у церкві сьпівати на Службі Божій, щоби тим ворогам і зрадникам церкви приподобати ся, то це добрі єго дїла? Не допускає дитину до чувства і пізнаня хвали Божої, до пізнаня християньского обовязку? Тому і нема чого дивувати ся, як Господь Бог за гріхи допустить на него кару зневагов від дитини. Тай така дитина зле вихована не може розпізнати добре від злого і забуваючи на Бога, не може і не знає собі нї в чім помогчи і дати ради, бо і не має нї в чім Божого благословенія і на все мусить бідувати, — а це не із татової вини? І не подібно гейби такий тато був ворогом дитинї? Ну, правда, скаже дехто, та воно так подібно, але як може бути, щоби сам собі ворогом був чоловік? Добре, а тож він собі приятель, як єго синок зневажає таки з єго вини? Виховав собі безбожника і має тепер біду та ще нїби не знає він, хто цему винен? Такий синок, поки ще малим, то слухає тата, бо боїть ся трохи, а як побільшить свої понад татові сили, тогди вже тата не боїть ся, а Бога не знає, тому від таких зле вихованих дїтий слабу надію родичі можуть мати в своїй старости на пошанівок.

Тому межи нашим народом тілько біди, якої межи иньшими просьвіщеними рідко. Тут нарікає тато на сина, мама там на доньку, ба і на малого вже хлопця, що їх не шанують і зневажають. Каже син: тату, чому вже раз не вмираєте? Доки будете жити? А тато заплаче тай каже: от, чого я дочекав ся! А певно, що якби син серцем і душев видїв Бога, то він встидав би ся і бояв би ся Бога, коли не встидає ся тата. Тяжко татови слухати таке від рідного сина, але може і сам він причинов того.

Братя милі, Ви знаєте, що кождий порядний ґосподар, хоть і неписьменний, то все більше меньше рахунок собі робить у ґосподарстві хоть на память, аби він знав, ци більше приходів ци видатків має, щоби знав, як єго ґосподарство провадить ся, ци добре, ци зле; як дорахує ся, що більше приходів має, то радує ся, що добре єму іде; а як покаже ся одного, другого року, що видатків більше, то єму якось страшно стане і каже, що він пропадає. Люди добрі, як Ви гадаєте, чи такий рахунок не здав би ся і у дїточім поводженю? Багато людий наших мають такий рахунок межи дїтьми, ци їх дїти більше вчать ся доброго, ци злого? І як побачать, що більше злого, як доброго, то ци тим вони страхають ся? Де там! Того декотрі і не знають, що тим вони більше повинні страхати ся, як більшими видатками ґосподарскими, бо що із того, що тато добрий рахунок у ґосподарстві тримає а за дїточий розум не дбає? То із цего рівно колись таке вийде, що дитина може тото ґосподарство, що тато добре провадив, знищити тай про то все тяжко бідувати. А злого досить мають де і самі дїти вчити ся, та ще і родичі їм на то позволяють, а до доброго повинні би привертати, то вони ще декотрі відвертають. Ми вже то добре знаємо, що у наших людий якась така привичка, що дитину із малу не дуже беруть до церкви, щоби щось там доброго до молодого серця собі брало; найбільше аж тогди, як уже, кажуть, виросте парубок або дївка, а парубка вберуть і посилають на танець, а в церкві був або не був; єму вже тогди і не в голові церква, але коршма, де він доброго нїчого не чує

і не видить, лиш все пусте і звідти вся біда походить і взагалї наше нещасте.

Братя чесні! Виховуйте дїти ваші лиш у добрих дїлах, у чесних примірах, у побожности і страху Божім, а тогди мете надію мати, що чесно виховані дїти будуть вам старість шанувати, бо така дитина хоть підросте понад татові сили, і як вже не буде бояти ся тата, то буде бояти ся Бога. І тогди будете мати пошанівок на старість, а із дїтий будуть чесні люди. Бо зле виховане дїтий шкодить їм не лиш на тїлї, але і на души, а добре виховані є щасливі не лиш на цїм сьвітї, але чесними дїлами заслугують собі щасте для души. *Т. Б.*

Оборона від огню або сторожі огневі по селах.

При пожарах в пивницях так робить ся: Коли пивниця, в котрій вибух огонь, єсть склеплена, гасимо пожар так, що душимо єго, затикаючи щільно всї двері, вікна і всї иньші отвори мокрим гноєм, змішаним з вохкою землею або з розробленою глиною. Коли такого пивничного пожяру не можна угасити душенем, то треба поотвирати двері, вікна, і вислати до пивницї одного пожарника з вужем. Той пожарник притикає собі до уст хустку, змочену у водї з оцтом, і входить до пивницї зігнений або присїдаючи, і то аж тогди, коли сикавкою можна сейчас на єго жадане помпувати.

Того, що увійшов до середини, привязує ся в поясї до довгого шнура, котрого конець держить хтось сильний поза пивницею, а то тому, щоби єму забезпечити вихід.

Для очищеня воздуха в пивници може війшовший там пожарник приткати великим пальцем половину отвору рури струєвої, і пустити таку роздїлену струю на ріжні сторони у воздух. Однак при тім мусить вистерігати ся, щоби вода не трискала на склеплїнє, чи на стелю пивницї.

Нафти, бензини, терпентини і инших олїїв, не можна гасити водою, лиш посипує ся їх попелом, піском, землею, і т. д.

Коли огонь вибух в пивници, котрої стеля деревляна, а дошки в стели дуже розігріли ся, треба в них вибити отвір, і крізь него зливати огонь з гори на долину.

Огнів коминових не гасить ся водою. Коли комин мурований і добрий, то нехай випалить ся. Тогди замикає ся щільно всї отвори, а ратунковий відділ обсїдає дахи і гасить спадаючі искри. Коли займив ся комин деревляний, або плетений з хворосту, то гасить ся єго стїни від гори гноївкою, або чистою водою. По угашеню такого огню треба всї бальки коло стїн комина добре оглянути, а також вичистити комин.

Огонь летний. В часї посухи і сильних вихрів, коли дахи домів криті соломою або ґонтами, несе вітер часто огнем і перекидає на подальші будинки, а тогди горить часто і цїле село. В таких случаях навіть найлїпше зорґанїзована сторожа пожарна не в силї побороти пожару і тут на такий случай порадно, щоби в кождій хатї в селї була бодай одна душениця до гашеня искор, котра навіть в руках женьщини або малого хлопця може уратувати будинок від небезпечности.

В таких случаях, кони огнем несе, найлїпше візвати номочи сусїдних громад. Тут можна найуспішнїйше дїлати душеницями і зриванем дахів в напрямі вітру, бо тим способом можна обмежити пожар і не пустити єго дальше. То робить ся особливо там, де доми стоять густо побіч себе і то на третім або четвертім домі від огню. Очевидно, що лїпше зливати дахи водою і гасити искри душеницями, бо тогди можна устеречи ся непотрібної шкоди; але именно длятого кождий господар повинен мати кілька таких душениць під рукою.

Що мають знати члени віддїлу сикавочного?

Сикавка як і всї прилади пожарні повинна бути уміщена в пожарни. Яка має бути пожарня, сказано вже попереду; тут треба ще лиш додати, що до осьвітлюваня пожарнї в ночи повинна бути уміщена в найдогіднїйшім місци і близько входу добра лїхтарня зі сьвічкою, а при нїй пачка сїрників. Нафтові лямпи до того не практичні. — Сикавка повинна бути добре вкрита плахтою, щоби порох єї не присїдав.

Щоби пересьвідчити ся, чи толоки в сикавці добре ходять, треба єї в пожарни, особливо в зимі, на сухо пробовати. До такої проби треба 4 людий: один притикає долонею ссучий отвір, другий отвір струєвий, а двох помпує. Коли толоки порушають ся легко, а отворами виходить воздух так, що єго не чути, то така проба вказує, що сикавка в добрім стані. — Бодай раз на чверть року, без огляду на то, чи сикавка була уживана чи нї, треба толоки мастити вазеліною, а до осий підойми напустити трохи оливи. — Вентилї чистить ся лиш і сушить, але нїколи не мастить ся товщами.

Вужі ссучі мусить ся до ссучого отвору прикрутити ключем. — Перед прикручуванем вужів треба шруби обчистити з піску, пороху, або болота.

Підчас помпованя мусить ситце на кінци ссучого вужа бути цїле у водї. Коли оно не є цїлком у воді, тогди втискає ся до сикавки воздух, що спиняє сикавку. Пізнати то по тім, що в отворі струєвої рури щось тріщить, а струя води тогди роздїляє ся і слабне. Щоби тому зарадити, треба струєвого вужа відкрутити і без него пустити в рух сикавку. З водою, котра буде витїкати струєвим отвором, вийде і воздух, а сикавка стане знов пригідною до ужитку. — Вужа ссучого не вільно уживати без ситця. — В дорозї до пожару можна зляти водою струєві вужі нитяні, щоби намокли. — Не вільно вужів при помпованю згинати так, щоби робив ся кут, лише треба їх укладати каблуком.

Всячина.

На память Шевченка відбув ся дня 11. мая с. р. в Ревнї у будинку шкільнім концерт, уряджений спільно молодїжию, що вже не ходить до школи і що ще ходить. У нашім краю се другий такий концерт на селї, уряджений головно власними силами з села. (Перший такий концерт зладила шкільна молодїж у Кичері). Рано того дня о. Федорович відправив парастас за Шевченка. Цїлу службу божу і парастас сьпівав хор парубків, вивчений учителем п. Михайлом Дашкевичем. А по обідї у школї зібрала ся повна комната людий, старих і молодих, щоби послухати промови, сьпіву та декламацний. Про Шевченка говорив др. О. Маковей приступно, аби люди розуміли; він відчитав також „Наймичку“. Потім хор парубків під проводом п. Дашкевича сьпівав: Ой місяцю, місяченьку, Стоїть явір; а дїточий хор під проводом п. Карбулїцкого відсьпівав „Ой пущу я кониченька“. Мужеский зложений з учителїв засьпівав Зазвенїмо і Крилець. Найцїкавійше було послухати, як сьпівали парубки і дїти. Тут видко було, кілько працї мусїв собі завдати пан учитель Дашкевич, щоби людий непривичних до сьпіву на два або чотири голоси вивчити пісень. Коли сей хор буде дальше вчити ся, то виробить ся небавом так, що в Ревнї і Стрїлецкім Кутї нїхто й не схоче инакше сьпівати, як хором. Цїкаво було також послухати поезий Шевченка, що їх з памяти виголошували парубки і дївчата і дїти. Найкрасше говорив з памяти парубок Василь Петрюк, крім него добре говорили Шевченкові вірші ще Дмитро Петрюк, Івон Радомский, дївчина Параска Тащук і зі школи: Марія Тащук, Кость Ґоюк, Семен Боднарюк, М. Панчук, Григорий Тащук і Мінодора Петрюк. Всї старали ся, аби своє як найкрасше сказати, хоть у декого видко було, що не звикли виступати перед людьми. До всього треба привички і сьмілости. Закінчило ся всьо сьпівом „Ще не вмерла Україна“. Шкільна комната була прибрана. Що найприємнїйше було видїти, тото, що ту всї разом поминали Шевченка: тут і чесний панотець Федорович з родиною і ревний директор школи п. Кракалїя і єго помічники, панна Федорович і п. Дашкевич, і гостї і люди з села — всї в купцї, як одна родина. Казали, що там десь комусь у селї тото все не було до смаку. Але на таких людий нема що дивити ся. Ми повинні згадувати добрим словом своїх славних і заслужених людий, так у цїлім сьвітї водить ся і по тім пізнати, чи нарід розумний, чи ще дикий; а хто того не хоче розуміти, то най і від своїх дїтий не ви-

магає, аби его шанували. Бо чим батьки для дїтий, тим славні люди для всього народу; вони не прюцювали для своєї родини, тілько для всїх і через то всї повинні їх памятку обходити.

З Ленківцїв! День 4-го мая був урочистим днем для Ленківскої каси. На той день був і я запрошений двома чесними видїловими членами тої Каси до Ленківцїв. І я офірував ся бути участником при богослуженю в тій сельскій церкві, і почути дорогі слова місцевого душпастиря при тім урочистім богослуженю. Але ідучи через село, спостеріг я, як один нехрист переходив стежвов, котра вбита почерез християньске кладовище направець до пропінациї, котра лежить коло гостинця. Думаю собі: нїхто иньший не вбив тую стежку як тілько піяки, котрі хочуть собі вкоротити час, ідучи з дому до пропінациї. І іду дальше до Божого дому. Отже по богослуженю виступив душпастир з олтаря і заявив людем, що сегодня в 3-ій годинї по полудню відбудуть ся загальні збори каси райфайзеньскої на котрих буде і він сам тай просить, щоби з членів жадного не бракувало, а при тім просить, щоби і сьвіжі члени вступили, бо то добра річ є. Аж тут, дивю ся, виступає начальник громади наперед і зачинає от що: дивіть ся, господарі, приносїть гроші за тоті громадскі кавалки, котрі познаходив пан инжінер, що є приймлені в ваших ґрунтах! А коли хто не має гроший, то най прийде і скаже, коли може дати, або може хоче хто, то може і ратами сплачувати. А при тім будуть сегодня і сторожі польові настановлені. Отже видите! Замість казати, що приходїть як найбільше вас на тоті збори каси, де і я буду і там по зборах зможемо обговорити і за наші громадскі интереса, і таким способом підперти слова дорогого душпастиря, котрий трудив ся в нас до послїдної хвилї лише о добро Христової і народної науки, хоть знав дуже добре, що він у нас не є парохом лише адмінїстратором, а начальник от куди завернув. А зрештов, думаю собі, коли вже начальник відважує ся в домі Божім про интереса громадскі проговорювати, то чому не згадає і за християньске кладовище, щоби оно було відповідно обкладжене і заперте, і щоби туда не могли люди, а особливо жиди, а з часом і безроги входити і переходити, а при тім християньскі могили і памятники доптати і руйнувати. Але то, видите, противно сказати, то лиш так було проговорено відай начальником, щоби перешкодити новим членам і їх вступови на збори каси. Такі то в нас по громадах порядки!

Гість.

В Мігові став аґентом товариства Львівского взаїмних обезпечень „Днїстер“ чесний господар пан Стефан М а к а р е в и ч. Хто хоче в тій околиції обезпечити ся від огню, нехай зголосить ся до п. Стефана Макаревича в Мігові, почта Лукавець над Серетом.

З Камени. Радує ся душ видячи, як насїнє науки посїяне п. д-ром Стоцким всюди як найкращі плоди приносить. От недавно, бо лиш на Благовіщенє с. р. утворено читалню „Рускої Бесїди“ в Каменї, в селї, котрого селяне доси о сьвітї не знали, бо певно що через цїле житє нї від кого прилюдної науки не чули, а тепер як недїля, так сьвято сьвяткують вони сї днї в читальни, як Бог приказав.

А що наша читалня процвитає і єї члени морально і материяльно підносять ся, то маємо завдячити нашому дїдичови панови Самуїлови Сальтерови, а також і голові читалнї громадскому начальникови п. Василеви Цурканови. Пан дїдич підпирає читалню словом і дїлом, а начальник заохотою. За їх помочею основує ся каса пожичкова і щаднича, котрої загальні збори відбудуть ся на 15-го червня.

Юрій Щербановский,
надучитель.

Складаймо гроші до щадницї „Рускої Каси“ в Чернівцях!

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ВОЛОДИСЛАВ СЄКЕРСКИЙ.
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернївцях під зарядом В. Сєкерского.